



PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto I. - Stev. 6

TRST, sobota 19. maja 1945

Cena 1.— liro

Pravica, ki nam je nihče ne more odrekati

Prinašamo uvodni članek iz «Borbe», glasila komunistične Partije Jugoslavije.

Del angleškega tiska, ki podpira italijanske imperialiste v njihovih težnjah za ponovnim zasedanjem «Julijskih krajine», piše v svojih člankih o vprašanju Trsta, Slovenskega Primorja in Istre, da nikakor ne more soglašati z «enostranski akcijami in krajevnim odrejanjem meja, ki bi zametale splošno mirovna reševanja». Z drugimi besedami: ta del angleškega tiska, ki podpira provokacije italijanskih fašističnih krogov in imperialistov v Bonomjevi vladu proti naši državi, skuša prikazati prisotnost čet Jugoslavanske armade v Trstu, Slov. Primorju in Istri po njenih zmagh nad nemškim okupatorjem kot stvar, ki pred mirovno konferenco predstavlja zgolj «teritorialne spremenne starih in enostransko določanje novih meja». Na ta način odreka ta del angleškega tiska v svoji kampanji proti Jugoslaviji naši armadi upravičenost, da upravlja ozemlje, katerega je sama zavzela v borbi proti fašističnim osvajalcem.

V svojem nedavnem odgovoru tem inozemskim listom, «da je jugoslovanska armada osvobodila Istro in Slov. Primorje s Trstom samo s svojimi lastnimi silami v težkih borbah in z velikimi žrtvami», je izjavil podpredsednik vlade demokratične federativne Jugoslavije Edvard Kardelj: «S formalnega stališča je povsem naravno, da ima jugoslovanska armada na ozemlju, ki ga je osvojila, vsaj iste pravice kakor jih imajo ostale zaveznike armade, ki so v teku borbe s sovražnikom zasedle gotova tuja ozemlja». In dalje: «Jugoslavija ni nikoli odrekala svoje pravljjenosti, da na mirovni konferenci razpravlja in postavlja svoje zahteve glede končne razmejitve med Jugoslavijo in njenimi sosednimi.

Z ozirom na to je jasno, da nismo mi, zastopajoč vedno upravičenost naših bratov v Julijskih krajini, da po tej vojni in zmagi naših narodov uredničijo svoje davne želje po osvobojevanju izpod jarma tujih zavojevalcev, ob nobeni priliki označevali prisotnost naše armade v Trstu, Istri in Slov. Primorju kot izvršeno dejstvo dokončne in enostranske spremembene naših meja napram Italiji. To pomeni, da z nobenimi resnimi argumenti ne morejo podpreti poizkusa, prispitati nam namesto, da želimo izkoristiti prisotnost naše vojske na Soči in v tem vprašanju postaviti mirovno konferenco pred gotovo dejstvo. Istočasno to pomeni, da predstavlja vsa ta kampanja proti nam samo spreten manever s ciljem, da se Jugoslaviji in naši armadi odvzame ona pravica, ki se odkrito ne more odrekati niti eni zavezniki deželi in niti eni zavezniki armadi, najmanj pa se more odrekati nam v vprašanju Slov. Primorja, Trsta in Istre. To, kar hčemo odrekati jugoslovanski armadi, je njena pravica, priznana doslej vsem drugim zaveznim državam, da obdrži pod svojo vojno upravo do dokončne rešitve na mirovni konferenci pokrajine, v okviru predvojnih meja Italije, ki jih je zavzela z uničenjem nemških fašističnih topov. Ni potreba posebno povdarijati v kolikšni meri predstavlja grobo preziranje dolžnih obzirov napram našim

narodom in naši deželi tak odnos dela zaveznike javnosti in stališče zaveznikov krogov. Dojavo dokazujojo to številne žrtve, ki so jih dali naši narodi v tej vojni na strani antihitlerjevske koalicije, dovolj je, da povarimo samo doprinosa naše armade k zmagi združenih narodov nad fašizmom, v njih nadzoveški borbi proti sovražniku. Samo v zadnji fazi naše borbe za popolno osvobodenje naše domovine, v okviru splošnega napada protihitlerjevske koalicije na Nemčijo, od proboja Sremske fronte, je naša vojska zajela preko 250 tisoč sovražnih vojakov. Poleg tega jih je desetine in desetke tisoč pobjila. V sami Istri in Slovenskem Primorju je naša vojska ujela 60 tisoč Nemcov. Te številke in pada, da je sovražnik v naši deželi ves čas vojne in celo po podpisu brezogojne kapitulacije vedno nudi najhujši odpor, dajeta najboljšo sliko o pomezu naše fronte in naše zmage za popoln poraz fašistične Nemčije.

V zadnjih bojih za popolno osvobodenje Istre in Slov. Primorja je imela naša vojska velike žrtve. Okrog 8 tisoč naših borcev je bilo vrženih iz stroja. Naši bratje v Slov. Primorju in Istri, ki so desetletja živeli pod strahotnim terorjem italijanskih imperialistov so se l. 1941. s svojim množičnim sodelovanjem v narodnem osvobodilnem gibanju postavili na stran protihitlerjevske koalicije. V tej borbi za svojo svobodo, za zmago ujedinjenih narodov nad fašističnimi zavojevalci so doprineli Slovenci in Hrvati iz Istre in Slov. Primorja težke žrtve. Vstaja Istre in Slov. Primorja pred kapitulacijo Italije l. 1943. je bila edina sila, ki se je v okviru predvojnih mej Italije borila na strani zaveznikov. In sedaj se v imenu zaščite «splošnih mirovnih odločitev» in «za obrambo kompetenc mirovne konference», na novo zahteva, da se narod, ki se je znal tako junaško boriti in umirati za svobodo s prepričanjem, da bodo njegove žrtve spoštovane in cenjene, ponovno potisnjene pod kruti jarem italijanskega imperializma, ne glede na to, da se je skupno z zavezniki boril na isti fronti in skupno z njimi prelival svojo kri. Ali ni žalostno, da se v zavezniki javnosti nahajajo krogli, ki s svojim podpiranjem italijanskih zasevnikov, pomagajo izvršitev takšnega zločina?

27. marca 1941. leta so jugoslovanski narodi z zanosom poslušali pozdrav britanskega premiera g. Churchila, ob priliku zrušenja protifašističnega režima Cvetkovića in Mačka in prekinjenja veze s trojnim paktom. Takrat je g. Churchill rekkel, da so «narodi» Jugoslavije našli svojo dušo. V sreči naših narodov, v njihovi zavešti se je takrat zasvetil žarek neizmerne ljubezni za svobodo in čast. Mi smo l. 1941. podali roko našim zapadnim zaveznikom in to v času, ko je še malokdo v Evropi, najmanj pa italijanski imperializem veroval v zmago nad Nemčijo. Mi smo 27. marca 1941. vedeli, da je pot do svobode in časti, ki smo jo izbrali v skupnosti s svobodljubnimi narodi, združena z velikimi žrtvami in odpovedmi. Na tej poti smo, v borbi proti fašističnemu zavojevanju, visoko dvignili zastavo svoje domovine. Ta zastava je danes v dneh zmage med zastavami narodov,

toržinski, Litvinenko, Zolgemut, Šumski in drugi, imajo v Beogradu velik uspeh. Ukrainski, umetniki so priredili svoj prvi koncert v centralni vojaški bolnici za ranjene oficirje in vojake Jugoslovanske armade. Pozneje so priredili koncert za vojake in oficirje Rdeče Armade in Jugoslovanske armade. Prirejen je bil tudi koncert ki ga je organiziralo jugoslovansko društvo za kulturno sodelovanje s Sovjetsko zvezdo, namenjen jugoslovanskemu izobraženstvu. Temu koncertu so prisostvali predsedniki Predsedstva AVNOJ-a Ribar, podpredsednik Grol in minister jugoslovanske in srbske vlade. Sovjetski umetniki bodo priredili koncerte v nedavno osvobojenem Zagrebu; Ljubljani in Sarajevu ter Splitu.

(Tass)

Ukraini umetniki v Beogradu

BEograd, 18
Predstave skupine ukrainiških umetnikov, med katerimi so Pa-

Prinašamo proglašenje, ki ga je izdal na prebivalstvo Gorice slovensko-italijanski mestni izvršni odbor ki je bil izvoljen na slavnostnem zasedanju mestnega plenuma 12. t. m.

PROGLAS

Goričani!

Ko je Jugoslovanska Armada v zadnjem nevzdržnem zasedanju prinesla 1. maja svobodo tudi naši Goričani, je kot čuvarka demokratičnih načel, za katere se je borila, začasno odstopila civilno upravo mesta Okrožnemu Narodno Osvobodilnemu Odboru za Goriško, ki je bil od ljudstva izvoljen, in to dokler ne bi v mestu samem nastal organ, ki bi na podlagi antifašistične borbene ideologije zastopal obe narodnosti in vse sloje prebivalstva. Iskrenost naprednih in demokratičnih sil celokupnega prebivalstva, ki se je zavedalo in se vsak dan bolj zaveda, da je bodočnost Gorice mogoča edinole v okviru nove federativne in demokratične Jugoslavije, pa je omogočila, da se je po kratkih, izčrpnih razgovorih sestavil iz masovnih organizacij slovenske in italijanske narodnosti mestni plenum, kateri je na slavnostnem zasedanju dne 12. maja 1945. po skrajšanem postopku toda popolnoma v smislu demokratičnih principov izvolil iz svoje srede slovensko-italijanski anti fašistični mestni izvršni odbor, ki je po svojem sestavu res izraz ljudske volje in kot tak usposobljen in upravičen, da postane nositelj ljudske oblasti v mestu.

Se istega večera je zato Okrožni Narodno Osvobodilni Odbor za Goriško z odobritvijo Jugoslovanske Armade zapustope po komandi mesta Gorice začasno prenesel civilno oblast v mestni občini na novo izvoljeni Mestni Izvršni Odbor, ki je nato tudi dejansko prevzel in vodi vso civilno upravo mesta Gorice.

Goričani!

S tem zgodovinskim dejstvom so se izpolnile davno gojene sanje in želje vseh svobodljubnih sil obeh narodnosti: Gorica ima ljudske oblasti, ki je iz ljudstva izvoljena in samo odobribiti ljudstva namenjena, ima zastopstvo, ki si je postavilo kot program udejstvitve najbolj demokratičnih načel in sicer:

1.) Poglubitve bratstva in mirnega sožitja med Slovenkim in Italijanskim prebivalstvom v Gorici, pobiranje vsega nacionalnega šovinizma, s katerim je fašizem skozi tokilo let zastrupljal medsebojne odnose obeh narodov, in kot nujno posledico odstranitev vseh fašističnih in filofašističnih elementov, ki bi hoteli s podtalnim rovarenjem ali odkritim delovanjem zavirati pohod demokracije in ljudske volje.

2.) Utrditve demokracije in njeni oblasti s čim prejšnjo izvedbo vsej ljudske volitev na najbolj demokratičen način.

3.) Izvedbo obnove in preskrbe na vseh panogah gospodarstva in zaceelitev ran, ki nam jih je zapustila vojna na vseh poljih.

4.) Dviganje gospodarskega, kulturnega in socialnega položaja ljudstva.

Goričani!

Dobro poznate in čutite posledice fašističnega režima, zavestate se pa tudi da je nova federativna Jugoslavija zgrajena na načelih popolne enakopravnosti vseh narodov, popolne svobode vseh naprednih protifašističnih sil popolne socialistične pravičnosti do vseh slojev. To pa je program vsakega iskrenega mislečega, demokratičnega, naprednega človeka, to je program tudi novega Mestnega Izvršnega Odbora.

Goričani!

Preko svojih masovnih organizacij ste nam poverili težko, toda častno in zgodovinsko načelo, da vas v teh odločilnih trenutkih zastopamo v upravi mesta Gorice:

Zato pa vas pozivamo, da z navdušenjem in enotno vojno podprete in stopnjujete vaše in naše stremljenje za pobivanje fašističnih sil, za obnovo na gospodarskem, političnem in kulturnem polju, za socijalen dvig našega ljudstva, za doseg čim popolnejše demokracije in vsestranske pravičnosti, ki je mogoča le v napredni, federativni, demokratični Jugoslaviji.

Zivela Jugoslovanska Armada, osvoboditeljica Gorice! Zivel maršal Tito, genijalni vodja Jugoslovanske Armade! Zivela Gorica v federativni, demokratični Jugoslaviji! Smrt fašizmu, svobodo narodu!

Slovensko-italijanski protifašistični odbor za Gorico

Palmiro Togliatti o vprašanju Trsta

RIM, 19

Togliatti je v listu «Unità» objavil uvdanik o stališču italijanske komunistične stranke glede vprašanja Trsta. Pravi, da je v Italiji vprašanje Trsta postalorožje italijanskih reakcionarjev proti komunistični stranki. «Nikoli ne bomo soglašali s tistimi, ki govorijo v jeziku imperialističnega fašističnega nacionalizma iz časov pred 25 leti. Nikoli ne bomo zagovarjali mednarodne pogodbe, ki bi jo ena izmed pogodbic mogla allmorala smatrati za kršitev svojih nacionalnih pravic.

Palmiro Togliatti je izjavil nadalje: «Do demokratične in partizanske Jugoslavije čutimo spoštovanje in hvaležnost ter jo občudujemo. Mi Italijani smo trdno odločeni, da z delom dokazemo, da nismo ničesar skupnega s fašističnim imperializmom. To moramo dokazati s tem, da se na vsak način izogibamo, izvajanju konfliktov, ki bi rušili novi evropski red, ki nastaja. Braniti moramo italijanske nacionalne pravice na tak način, ki bi dopuščal, da utrdimo in obdržimo čim tesnejše stike s tistimi narodi Evrope, katerim stote na čelu narodne in domoljubne sile, ki so se prekalile in izkazale v borbi proti hitlerjevskemu in fašističnemu divljaštvu. (Tanjug dikt. 18. maja)

Glas komunistične mladine Italije

Tednik pokreta komunistične mladine Italije «Giovinezza nuova» prinaša dopis, v katerem je rečeno med drugim: Ze dalj časa se govori o vprašanju vzhodne meje. Mi moremo to samo občudovati, ker krive so tisti, ki so postavili to vprašanje. Ne moremo razumeti, da gojijo stranke, ki se označujejo

MOSKVA, 19

Na centralnem letališču so Popovič pozdravili načelnik protokolnega oddelka ljudskega komisarijata za zunanje zadeve SSSR, jugoslovanski odpravnik poslov Nikolajevič, šef jugoslovanske vojaške misije v SSSR general-lajhnant Primorac ter finančni minister jugoslovanske vlade Zujevič, ki je na potu skozi Moskvo.

Jugoslovanska gospodarska delegacija v Švici

BERN, 18.
Jugoslovanska gospodarska delegacija je prišla v Bern zaradi razgovorov o zamjenjavi blaga s Švicico.

Odkrovani sovjetski oficirji

EOGRAD, 18.
Za posebne zasluge v borbi proti skupnemu sovražniku fašistični Nemčiji, je Predsedstvo AVNOJ-a odlikovalo naslednje oficirje Rdeče armade in sicer:
z redom partizanske zvezde II. reda majorja Georgija Vasiljeviča Toropova in Ivana Aleksandroviča Geljebova;

z redom Bratstva in edinstva na Arsenija Georgijeviča Bjelova.

Na predlog maršala Tita je Predsedstvo AVNOJ-a sprejelo sklep, da se za junaška dela v borbi in za herojsko obnašanje pred sovražnikom odlikuje z redom narodnega heroja namestnik komandirja čete in oficir Jugoslovanske armade Milan Raspopovič. (Tanjug 18. maj).

Moskovski radio o izvajaju sklepov Krimski konference

MOSKVA, 18

Reuter javlja, da je moskovski radio objavil danes, da sedanjem političnem položaju v Nemčiji nujno zahteva natančno izvajanje določb o okupaciji Nemčije in postopku z Nemčijo, določb, ki so bile sprejeti na Krimski konferenci.

Te določbe predvidevajo uničenje nemškega generalštaba, odstranitev ali uničenje nemške vojne opreme, likvidacijo nemške vojne industrije ter druge industrije, ki bi se mogla izrabiti za vojne namene, ali pa kontrola nad to industrijo.

V zadnjih dneh so se jasno pokazali poskusi nemških nacističnih voditeljev, da ohranijo različne gnezde nemškega militarizma in nacizma za bodočo uporabo. To je cilj organizacije, ukrepov in propagandnih manevrov hitlerjevskih generalov in bivših ministrov, ki so zbrani okoli admirala Doenitza v Flensburgu.

Moskovski radio je obtožil to skupino, da varata zaveznike, in pravi, da bo v Nemčiji napravila kaos, ako bo ta skupina služila kot posrednica med zaveznimi vojnimi oblastmi in nemškim prebivalstvom.

Iz Pirana

Industrijsko mesto Piran je skoraj 10.000 prebivalcev, poleg tega je tukaj še večje število tistih Italijanov, ki so jih Nemci prislano izselili iz Pulja in sosednjih krajev. Italijanskemu prebivalstvu so nemški razbojnik pokradli ves živež. Ti izseljeni so bili že dalje časa brez kruha in 5 mesecev niso prejeli nobenih maseč. Temu prisilno izseljenemu prebivalstvu, kakor tudi ostalemu ljudstvu je priskrbljena pomoč naša demokratična oblast, ki jim je poskrbela za prvo silo moke in mesa. Naš mornarska organizacija prevoz v njihove rodne kraje.

Protifaistične ljudske množice iz Pirana so ob polomu nemškega fajnsma odstranile fašiste, pričele z delom in osnovale svoj odbor. Narodna oblast je ljudstvu takoj prisporila na pomoč. Izdala je poleg drugih ukrepov tudi dovoljenje za dvig potrebnega premoga pri mestni plinačni, da bo mesto preskrbljeno s kurivom.

Piranski mornarji pomagajo reševati problem prehrane

Predvojno ribiško transportno ladjevje sestavljeno iz manjših ladij je imelo vsega skupaj 10.000 registrskih ton. Za čas nemške okupacije je bilo odpeljanih okoli 2/3 ladij. Italijanski mornarji pa so že za čas okupacije pričeli s sabotajo. Skrivali so stroje, bencin, nafto in razne dele ladjevja, tako, da okupator ni mogel vsega odpreljati. Ob izgonu nemških čet po naših trupah so mornarji samoiniciativno prisporili na pomoč naši oblasti in pričeli voziti hrano iz Reke v Trst ter s tem pokazali, da hočejo napraviti vse za izgradnjo naše skupne domovine demokratične Jugoslavije.

Delo postaja veselje

Znana živilska industrija Arrigoni, ki je izdelovala ribje, sadne in zelenjavne konzerve v času nemške okupacije, ni obratovala v polnem obsegu, dočim je Ampeleja producirala je majhno število izdelkov. Ko je naša narodna oblast dovolila prosti riblj lov so se delavci z navdušenjem vrgli na delo in zlagajo poleg lastnih potreb, ter potreb Izole in Kopra še mesto Trst. Obe živilski industriji sedaj v redu obratujeta.

Industrija Arrigoni je imela blokiranih 8 wagonov sladkorja in 4 vagona paradižnikove meze, ki jih je pa naša oblast oprostila in vrnile tvrdki, tako, da bo imela možnost nemotene obratovanja. V najkrajšem času bo ta tvrdka dobavila 30 wagonov meze za mesto Trst. Redno obratovanje tvorite je omogočeno zaradi budnega in samoiniciativnega sodelovanja delavcev, ki se zavedajo kaj pomeni svoboda. Italijanska delavka tovarne Ampeleja je izjavila našemu poročevalcu: »Vse delavke bomo pazile, da bo naše ljudstvo dobivalo čim boljše in čim snažnejše proizvode. Ko smo delale za fašiste ni nobena pazila in smo delale površno, ali pa celo namerno pokvarile izdelke. Sedaj pa se prav dobro zavedamo, da delamo prvič res zase in sem zato trdno prepričana, da bo vsaka izmed nas napravila vse in doprinesla kolikor mogoč velik delež k obnovitvi in izboljšanju naše proizvodnje. Dokaz k tem naj bodo slovenske in italijanske tovaršice, ki hodijo 2-5 ur daleč v tovarno in nazaj in to brez prevoznih sredstev v slab obliki

in obutvi. Kljub temu opravljajo svojo službo v najlepšem redu, ter medsebojnem razumevanju.

Delavstvu obeh tovarn je naša oblast prati maleknostni odškodni izdala zadosten opoldanski obrok hrane. V obeh podjetjih so postavljene skupne menze.

Zaledje in Trst sta eno

Primorsko ljudstvo, še včeraj prvi toorce za osvoboditev svojega Trsta, je danes prav tako prvi delavec na polju gospodarske obnove svoje luke. V globoki zaveti, da Trst ne more živeti brez svojega zaledja, je to zaledje danes glavni gospodarski stebri tržaške luke. Dan na dan vijejo v Trst vozovi in kamionci, zvrhni hrane. Trst ne bo stradal. Zanj skrbi zavedno primorsko ljudstvo, ki z nelzmerno ljubezijo

in navdušenjem tekmuje med seboj v tej plemeniti kampanji.

V kratkem času od 12. do 16. t. m. je bilo Trstu samo Tržaško okrožje, ki je gospodarsko pasivno, naslednje:

420 q 62 kg krompirja, 27 q 26 kg keruze, 31 q 32 kg fižola, 16 q 97 kg pšenice, 5 q 94 kg ječmena, 6 q 4 kg rži, 19 q 24 kg krušne mlice, 25 kg graha, 448 q lo 6 kg dry, 300 glav goveje živine.

Poleg tega prejema Trst dnevno 28 hl mleka iz zadržalih mlekar, ki se v vedno večjem številu obnavljajo in ustvarjajo v Tržaškem okrožju. V kratkem bo prejemal Trst še večjo količino mleka.

V skupnem delu tržaškega in okoliškega prebivalstva za čim prejšnji procvit mesta se neizpodbitno izraža povezanost Trsta in njegovega zaledja.

Milje so izvolile svoj mestni osvobodilni svet

MILJE, 18.

Blizu Trsta leži to majhno mestec, ki ga Italijani imenujejo Muggia, mestec, ki je kakor beški otok sredi slovanske okolice. Gospodarsko življenje tega mesta je tesno povezano s Trstom. Kako veliki Trst, tako so hotele tudi male Milje svoj Osvobodilni svet, tudi Milje so hotele pokazati vsem svetu, da so Titove, mesto ki je dalo toliko žrtv v naši narodno osvobodilni borbi, hotele tudi uživati demokracijo, ki si jo je pridobil, o svoji usodi hotele odločati samo. Izraz tega hotenja je novo izvoljeni Osvobodilni Svet.

V dvorani občine so bili zastopniki ljudstva in funkcionarji narodnih oblasti, bili so pa tudi zastopniki tržaškega Osvobodilnega Svetu in Komande mesta, zastopniki Oslobodilne Fronte in tista. Po zdravnim govorom, od katerih sta bila predvsem pomembna govor, podpredsednika tržaškega mestnega Oslobodilnega Svetu tov. Franca Stoka-Rada in govor garibaldinskega brigadnega politkomisarja Genia Lavrentija, so sledile volitve v Mestni Osvobodilni Svet. Za predsednika je bil izvoljen tov. Tossi Giorgio, neodvisen demokrat, pomorski kapitan. Podpredsednica sta dr. Furlan Mario, krščanski demokrat in Robba Pietro, italijanski socialist, delavec. Tajnik: Pobega Giovanni (Leone) Unità Operaria, delavec. Namestnik tajnika: Pacco Giordano, italijanski komunist, trgovec. Članji: Crisman Nicolò, U. O., delavec, Macor Giuseppe, U. O., delavec, Gracogna Patrizio, U. O., delavec, Pangaro Omero, italijanski komunist, delavec, Giorgini Furio, Gioventù Antifascista Italiانا, študent, Frauschi Sergio, G. A. L. Student, Vivoda Norma, Dona Antifasciste Italiane, gospodinja, Vatta Giuseppe, italijanski socialist, tehnični vodja, Purissi Paolo, krščanski demokrat, gasolec, Solia dr. Aldo, neodvisen demokrat, zdravnik, Parovel Giovanni, neodvisni demokrat, posestnik, Vivoda Giusto, neodvisen demokrat, trgovec.

Prvič lahko mestčani Milje izberejo svoje ljudi, ki jih sami hočejo, za svoje zastopnike, je rekel politkomisar Laurenti. »Na smemo pozabiti, da medtem se živi fašizem v Italiji, reakcionari so rešili nove fašistične zločince kot je Roatta. Pomagati moramo svojim bratom v Italiji, da bodo tudi oni te elemente izgnali, in Italija, da bi nekoč tudi oni lahko dosegli pravo demokracijo.«

Najvhajnejše odobravanje pa so zele, besede tov. Stoka, ki je kakor tov. Laurenti govoril o naši nadaljnji borbi in obrambi naših pravilnih pravic ter v tem smislu dejal: »Na mirovno konferenco ne bomo prišli samo z zahtevami naših pravic, ampak položili bomo tudi vso težo naših še krvavih mečev.«

mokratični mestni svet Milje, so vzklikale množice. Trg je bil namenito poln manifestirajočega mescanstva. V gumbnicah in na italijanskih trobojnicah so bile na daleč vidne rdeče petekrake zvezde. Govorniki Stoka, politkomisar Laurenti in komandant mesta Milje so predvsem podvajali italijansko slovensko bratstvo. Slednji je ponudil mestnemu svetu vso možno pomoč s strani jugoslovanske vojaške oblasti, prva dva sta pa sta povendarila žrtv in tripljenje skupne borbe in iz nje zraslo bratstvo med italijanskim in slovenskim narodom. Povendarila sta tudi plod borbe – resačno demokracijo v demokratični Jugoslaviji, do katere imajo po svojih borbenih zaslugah enake pravice tudi Italijani, ki žive sredi slovenskega prebivalstva tega krajev.

Prvič lahko mestčani Milje izberejo svoje ljudi, ki jih sami hočejo, za svoje zastopnike, je rekel politkomisar Laurenti. »Na smemo pozabiti, da medtem se živi fašizem v Italiji, reakcionari so rešili nove fašistične zločince kot je Roatta. Pomagati moramo svojim bratom v Italiji, da bodo tudi oni te elemente izgnali, in Italija, da bi nekoč tudi oni lahko dosegli pravo demokracijo.«

Najvhajnejše odobravanje pa so zele, besede tov. Stoka, ki je kakor tov. Laurenti govoril o naši nadaljnji borbi in obrambi naših pravilnih pravic ter v tem smislu dejal: »Na mirovno konferenco ne bomo prišli samo z zahtevami naših pravic, ampak položili bomo tudi vso težo naših še krvavih mečev.«

JUGOSLOVANSKA ARMADA KOMANDA MESTA TRST

OBJAVA

Vse civilne osebe, trgovske in industrijske tvrdke morajo takoj javiti in izročiti ves denar in vrednostne papirje, kateri so jim bili zaupani od nemških oblasti in oseb nemškega državljanstva ali nemške narodnosti iz katerekoli naslova, Denarnemu zavodu Slovenije pri Predsedstvu SNOS, Poddružnici za Slovensko Primorje Trst (palača Banca d'Italia), druge vrednosti vseh vrst (blago, dragocenosti, avtomobile, živino itd.) pa Komisiji za upravo narodne imovine pri PNOO.

Priči prestopnikom tega odloka se bo postopalo po predpisih jugoslovenskih vojaških sodišč.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Komandant generalmajor:
DUŠAN KVEDER s. r.

Smolenaka je že nastopilo jesensko vreme. Neprestano se sliši sumenje, podobno šumu morskih valov. To sumenje prinaša veter, ki blica vrhove visokih jekl. Vsakih par minut se v enakomernem pre sledku zasiši živig in hitro z živigom gromki in zamolki zvok eksplozije. Težka nemška artillerija obstrelije z idijotsko točnostjo, strelična v prazno. Dolgočasni grmenji in eksplozijami ne posvečajo nobene pažnje.

Tako bodo streljali do dveh ponoc, reče mladi poročnik, in uradno pogleduje na uro. Granate padajo 400 m od nas. Ti nemški artilleri so čudni ljudje. Že par dni domneva, da je tukaj nek cilj, verjetno mislijo, da se nahaja grotova baterija in že par dni streljajo v blato. Mi jim sploh ne odgovarjamo. Naj le streljajo.

September 1941.

V gozd.

Gozd je obljuden kot hišica v vasi. Ljudje se medsebojno obiskujejo, kot so sedesa v svojih hišah. Sateri so pokriti z jelovimi vojami, ki stopili v notranjost se mora pri vhodu pripogiti. Elektročrna luč na trenutku zabilici, vseč se je pokadiš cigaretto. V gozd je vlačno. Od deževje je vse rušeno. Tukaj, nedaleč od

Veličasten sprejem Vladimirja Nazorja v Zagrebu

ZAGREB, 18

Svobodoljubni Zagreb je priredil na Jelačičevem trgu veličasten sprejem predsedniku ZAVNOH-a, narodnemu borcevi Vladimirju Nazoru. V svojem govoru je Vladimir Nazor rekel Zagrebčanom med drugim naslednje:

420 q 62 kg krompirja, 27 q 26 kg keruze, 31 q 32 kg fižola, 16 q 97 kg pšenice, 5 q 94 kg ječmena, 6 q 4 kg rži, 19 q 24 kg krušne mlice, 25 kg graha, 448 q lo 6 kg dry, 300 glav goveje živine.

Poleg tega prejema Trst dnevno

28 hl mleka iz zadržalih mlekar,

ki se v vedno večjem številu obnavljajo in ustvarjajo v Tržaškem okrožju. V kratkem bo prejemal Trst še večjo količino mleka.

V skupnem delu tržaškega in

okoliškega prebivalstva za čim

prejšnji procvit mesta se neizpodbitno izraža povezanost Trsta in njegovega zaledja.

In navdušenjem tekmuje med seboj v tej plemeniti kampanji.

V kratkem času od 12. do 16. t.

m. je bilo Trstu samo Tržaško

okrožje, ki je gospodarsko pasivno,

naslednje:

420 q 62 kg krompirja, 27 q 26

kg keruze, 31 q 32 kg fižola, 16 q

97 kg pšenice, 5 q 94 kg ječmena,

6 q 4 kg rži, 19 q 24 kg krušne

mlice, 25 kg graha, 448 q lo 6

kg dry, 300 glav goveje živine.

Poleg tega prejema Trst dnevno

28 hl mleka iz zadržalih mlekar,

ki se v vedno večjem številu obnavljajo in ustvarjajo v Tržaškem

okrožju. V kratkem bo prejemal

Trst še večjo količino mleka.

V skupnem delu tržaškega in

okoliškega prebivalstva za čim

prejšnji procvit mesta se neizpodbitno izraža povezanost Trsta in njegovega zaledja.

In navdušenjem tekmuje med seboj v tej plemeniti kampanji.

V kratkem času od 12. do 16. t.

m. je bilo Trstu samo Tržaško

okrožje, ki je gospodarsko pasivno,

naslednje:

420 q 62 kg krompirja, 27 q 26

kg keruze, 31 q 32 kg fižola, 16 q

97 kg pšenice, 5 q 94 kg ječmena,

6 q 4 kg rži, 19 q 24 kg krušne

mlice, 25 kg graha, 448 q lo 6

kg dry, 300 glav goveje živine.

Poleg tega prejema Trst dnevno

28 hl mleka iz zadržalih mlekar,

ki se v vedno večjem številu obnavljajo in ustvarjajo v Tržaškem